ŘÍJEN 2017

BABICKÉ RYBNÍKY, K.Ú. BABICE

DOKUMENTACE PRO STAVEBNÍ POVOLENÍ A PRO PROVÁDĚNÍ STAVBY

E.7 Biologický průzkum

Objednatel: Lesy České republiky, s.p.

Zhotovitel: Aquatis a.s.
Botanická 834/56
602 00 Brno

NATURA SERVIS s.r.o.

Orientační zoologický průzkum v oblasti Babických rybníků

květen 2017

Orientační zoologický průzkum v oblasti Babických rybníků

Předkládá: NaturaServis s.r.o.

Zpracovali: Ing. Jiří Francek - orientační zoologický průzkum, [eds.]
Roman Rozínek – orientační herpetologický a ornitologický průzkum,
Josef Brokeš – orientační herpetologický a ornitologický průzkum,
RNDr. Luboš Beran – determinace malakofauny.

Foto: Archiv NaturaServis s.r.o.

Ilustrace: © Jan Dungel

V Hradci Králové, květen 2017

Obsah

1. Úvod 1

1.1 Smluvní vztahy a činnost v území 1

1.2 Předkládaná zpráva 1

1.3 Soustava Babické rybníky 1

2. Popis lokality 1

2.1 Základní charakteristika 1

2.2 Fotodokumentace zájmového území – Babické rybníky 3

3. Metodika průzkumů 7

3.1 Raci (čeleď Astacidae) 7

3.2 Mlži 7

3.3 Obojživelníci 7

3.4 Plazi 7

4. Výsledky průzkumů 8

4.1 Raci (čeleď Astacidae) 8

4.2 Mlži 8

4.2.1 Zaznamenané druhy 8

4.3 Ryby 9

4.4 Obojživelníci 9

4.4.1 Zastižené druhy 9

4.5 Ptáci 11

5. Souhrn 12

6. Seznam literatury 12

1. Úvod

1.1 Smluvní vztahy a činnost v území

Společnost NaturaServis s.r.o. v roce 2017 provedla na základě objednávky Lesů České republiky orientační zoologický průzkum v oblasti Babických rybníků a jejich nejbližšího okolí.

1.2 Předkládaná zpráva

Předkládaná závěrečná zpráva shrnuje výsledky výše zmíněných terénních orientačních průzkumů.

1.3 Soustava Babické rybníky

Soustavu Babické rybníky tvoří 3 rybníky – Horní, Prostřední a Dolní. Objednatel orientačních zoologických průzkumů nechal zpracovat posledek technického stavu vodních děl společností VODNÍ DÍLA – TBD a.s., Praha. Ze zpracovaného posudku vyplývá, že hráze rybníků jsou v havarijním stavu a je nutné je zcela rekonstruovat. Aby bylo eliminováno riziko protržení hrází a zatopení níže položených oblastí, je třeba řešit havarijní situaci na vodním díle překopáním hrází a vypuštěním všech tří nádrží. To vyžaduje vypuštění všech tří rybníků, odbahnění a rekonstrukci hrází.

2. Popis lokality

2.1 Základní charakteristika

Babické rybníky se nacházejí v k.ú. Babice v okrese Praha – východ, mezi obcemi Mukařov a Babice. Jedná se o průtočné malé vodní nádrže na horním toku Výmoly. Jsou obklopeny lesem, který donedávna zasahoval až na rybniční hráze. Na povrchu všech tří hrází a v jejich podhrází byl lesní porost včetně divokých náletů čerstvě vykácen. Všechny rybníky jsou silně zazemněné.

Poloha zájmového území – Babické rybníky. Zdroj: www.mapy.cz.

Ortofoto širších vztahů v zájmovém území – Babické rybníky. Zdroj: www.mapy.cz.

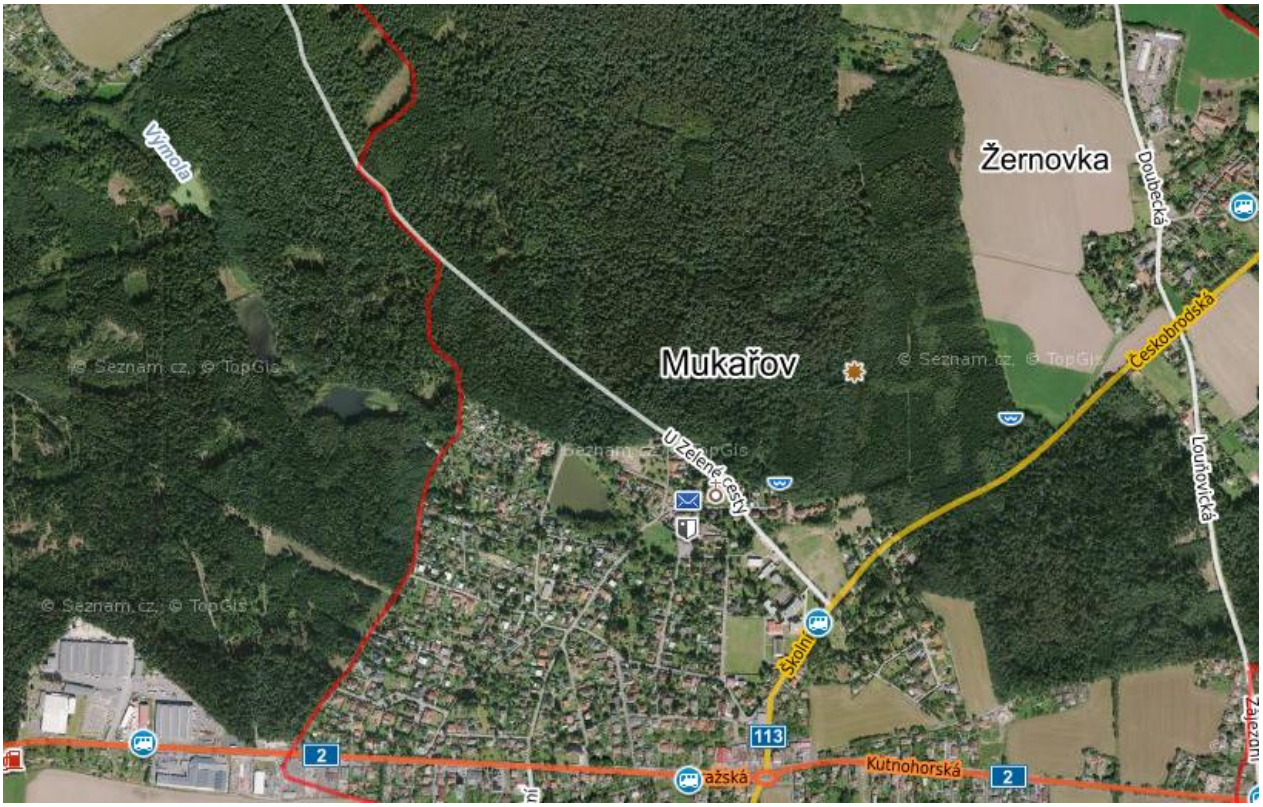

2.2 Fotodokumentace zájmového území – Babické rybníky

Prokopávání hráze Prostředního rybníku

Prostřední rybník před vypuštěním

Prostřední rybník v průběhu vypouštění

Odlov ryb v Prostředním rybníce

Horní rybník v průběhu vypouštení

3. Metodika průzkumů

Zoologické průzkumy byly provedeny v březnu a na konci měsíce května 2017.

U živočichů jsou v následujícím textu většinově používány názvy uvedené ve vyhlášce MŽP ČR č. 395/1992 Sb., v platném znění pozdějších předpisů. Zjištěné druhy jsou následně porovnány s červenými seznamy živočichů: bezobratlí – Farkač et al. (2005); obratlovci – Plesník et al. (2003), respektive nově Chobot et Němec (2017). Systém a nomenklatura měkkýšů jsou upraveny podle aktuální verze přehledu měkkýšů ČR (Horsák et al. 2016).

3.1 Raci (čeleď Astacidae)

Případný výskyt raků v zájmovém území byl prováděn metodou přímého pozorování jedinců, sledováním pobytových stop (části svleček, uhynulí jedinci) a ručním propátráváním potenciálních úkrytových stanovišť.

3.2 Mlži

Výskyt vodních měkkýšů v zájmovém území byl prováděn metodou přímého pozorování jedinců, sledováním pobytových stop (uhynulí jedinci, lastury).

3.3 Obojživelníci

I. Vizuální pozorování – tato metoda byla uplatněna jako hlavní. Prohledávání potenciálních terestrických úkrytů obojživelníků (např. prostory pod velkými kameny, kmeny, prkny apod.); metoda zahrnuje denní průzkumy;

II. Zjišťování přítomnosti jednotlivých druhů na základě prohledávání potenciálních stanovišť (zimoviště, místa ke slunění, trofická stanoviště). Byla navštívena nejen „atraktivní“ místa, ale veškeré typy biotopů, které se na dané lokalitě nacházejí.

3.4 Plazi

I. Zjišťování přítomnosti jednotlivých druhů na základě prohledávání potenciálních stanovišť (zimoviště, místa ke slunění, trofická stanoviště). Při této metodě byla navštívena nejen „atraktivní“ místa, ale veškeré typy biotopů, které se na dané lokalitě nacházejí.

II. Prohledávání potenciálních úkrytů (prostory pod kameny, padlými kmeny, prkny a jiným materiálem antropogenního původu apod.); metoda zahrnuje denní průzkumy.

4. Výsledky průzkumů

4.1 Raci (čeleď Astacidae)

Zvolenými metodami průzkumu se v zájmovém území nepodařilo prokázat výskyt některého ze zástupců raků čeledi Astacidae.

4.2 Mlži

4.2.1 Zaznamenané druhy

Přehled všech zjištěných druhů mlžů v Babických rybnících v roce 2017 (n=6). Vysvětlivky: CR – kriticky ohrožený druh, EN – ohrožený, VU – zranitelný, NT – téměř ohrožený, LC – málo dotčený; KO – kriticky ohrožený druh, SO – silně ohrožený, O – ohrožený.

název druhu	**pozorovaná početnost**	**stupeň ohrožení** (vyhl.395/1992 Sb. / červený seznam)	**popis biotopu druhu / výskyt / poznámka**
Měkkýši			
Škeble říční *(Anodonta anatina)*	Pouze staré lastury	-/LC	Břehy nádrže
Škeble rybničná *(Anodonta cygnea)*	Pouze staré lastury	SO/VU	Břehy nádrže

Foto starých lastur škeble říční

Foto starých lastur škeble rybniční

4.3 Ryby

Ve výpustích z rybníků byl zaznamenán invazní druh střevlička východní (*Pseudorasbora parva).*

Střevlička východní *(Pseudorasbora parva)*

4.4 Obojživelníci

4.4.1 Zastižené druhy

Druhy obojživelníků zaznamenané v prostoru Babické rybníky a okolí v roce 2017 . Vysvětlivky: CR – kriticky ohrožený druh, EN – ohrožený, VU – zranitelný, NT – téměř ohrožený, LC – málo dotčený; KO – kriticky ohrožený druh, SO – silně ohrožený, O – ohrožený. Tučně jsou vyznačeny „evropsky významné druhy".

název druhu	**pozorovaná početnost**	**stupeň ohrožení** (vyhl.395/1992 Sb. / červený seznam)	**popis biotopu druhu / výskyt / poznámka**
Obojživelníci			
zástupci zelených skokanů (*Rana* spp.)	2 jedinci	?/NT	Břehy nádrže
skokan hnědý (*Rana temporaria*	**7 jedinců dospělců, stovky metamorfovaných jedinců**	**-/NT**	**Břehy nádrže**
ropucha obecná (*Bufo bufo*)	1 samec	O/NT	Břehy nádrže
Skokan štíhlý *(Rana dalmatina)*	Jedinci	SO/NT	Břehy nádrže

Ropucha obecná (*Bufo bufo*)

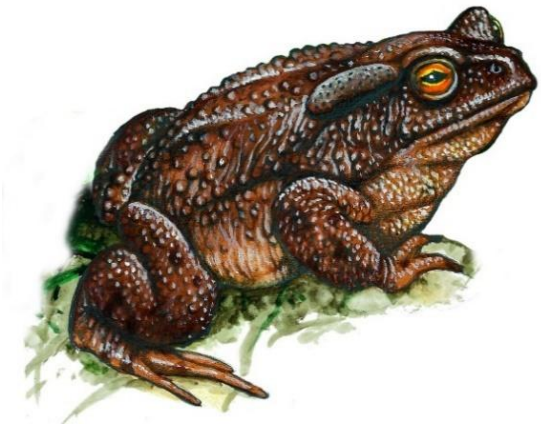

Skokan zelený *(Rana esculenta)*

Skokan hnědý (*Rana temporaria*)

Skokan štíhlý *(Rana dalmatina)*

4.5 Ptáci

4.5.1 Zastižené druhy

název druhu	**pozorovaná početnost**	**stupeň ohrožení** (vyhl.395/1992 Sb. / červený seznam)	**popis biotopu druhu / výskyt / poznámka**
Ledňáček říční *(Alcedo atthis)*	Jednotlivec	SO/VU	Okolí Babických rybníků
Konipas luční (*Motacilla flava)*	jednotlivec	SO/VU	Okolí Babických rybníků

Ledňáček říční *(Alcedo atthis)*

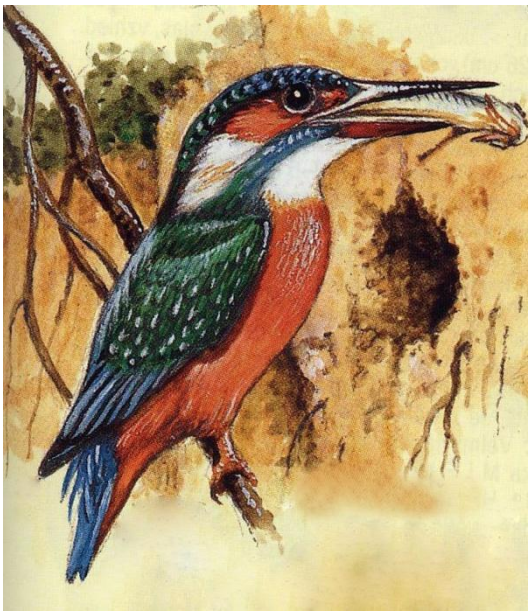

Konipas luční (Motacilla flava)

Terénními průzkumy byly zaznamenány druhy ledňáček říční *(Alcedo atthis),* a konipas luční (*Motacilla flava),* při přeletech v zájmové oblasti.

Naopak nebyl zaznamenán vodouš *(Tringa spp.).*

5. Souhrn

Orientačním zoologickým průzkumem byly zjištěny jednak pozůstatky mlžů (škeble rybničná, škeble říční), jednak ledňáček říční a konipas luční, dále zástupci třídy obojživelníci (Amphibia).

Přehled zvláště chráněných druhů živočichů (vč. druhů z Červeného seznamu) zaznamenaných orientačním zoologickým průzkumem Babické rybníky a jejího okolí v roce 2017:

zástupci zelených skokanů (*Rana spp.),* skokan hnědý (*Rana temporaria),* ropucha obecná (*Bufo bufo)*, skokan štíhlý (*Rana dalmatina)*, ledňáček říční (*Alcedo atthis)*, konipas luční (*Motacilla flava).*

6. Seznam literatury

BERAN L., JUŘIČKOVÁ L. & HORSÁK M., 2017: *Mollusca (Měkkýši)*. – In: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates, HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. (eds), Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha. (in prep.)

BIOLIB. *Mapování savců*. In: Zicha O. (ed.) Biological Library – BioLib. Dostupné: na http://www.biolib.cz/cz/speciesmapping/id1/ [online] 2012.

BREJŠKOVÁ, L., ANDĚRA, M., BEJČEK, V., ČERVENÝ, J., HANEL, L., LUSK, S., MORAVEC, J., ŠŤASTNÝ, K., ZAVADIL, V. 2005: *Červený seznam obratlovců České republiky - souhrnný přehled*. - Pp. 131-171, In: PLESNÍK, J., HANZAL, V., BREJŠKOVÁ, L. (eds.): *Červený seznam ohrožených druhů České republiky, Obratlovci*. Příroda, Praha, 22, 183 pp.

DUNGEL, J., ŘEHÁK, Z. 2004: *Atlas ryb, obojživelníků a plazů České republiky*, Academia, Praha, 182 pp. ISBN 978-80-200-1979-0

FARKAČ, J., KRÁL, D., ŠKORPÍK, M. [eds.] 2005: *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic.*

HUDEC, K. (*ed*.) 1994: *Fauna ČR a SR. Ptáci 1.* – Academia, Praha, 671 pp. ISBN 80-200-0382-7

HUDEC, K. & ŠŤASTNÝ, K., (*eds*.) 2005: *Fauna ČR. Ptáci 2/I a 2/II.* – Academia, Praha, 1208 pp. ISBN 80-200-1114-5

CHOBOT K., NĚMEC M. (*eds*) 2017: *Červený seznam ohrožených druhů ČR – Obratlovci*. Příroda 34, Praha, 182 pp.

MIKÁTOVÁ, B., VLAŠÍN, M., ZAVADIL, V. (eds). 2001: *Atlas rozšíření plazů v České republice. Atlas of the distribution of reptiles in the Czech Republic*. AOPK ČR, Brno – Praha, 258 pp. ISBN 8086064506

MORAVEC, J. (ed.) 1994: *Atlas rozšíření obojživelníků v České republice. Atlas of Czech Amphibians.* Národní muzeum, Praha, 136 pp. ISBN 80-902203-7-1

PLESNÍK, J., HANZAL, V. & BREJŠKOVÁ, L. [eds.] (2003): *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci.* Příroda, Praha, 22: 1-184. ISSN 1803-3318

ŠŤASTNÝ, K. & BEJČEK, V., 2003: *Červený seznam ptáků České republiky*. Příroda, Praha, 22: 83–93. ISSN 1803-3318

ŠŤASTNÝ, K., BEJČEK, V., HUDEC, K., 2006: *Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2001-2003*. Aventinum, Praha, 464 pp. ISBN 80-86858-19-7

ŠŤASTNÝ, K. & HUDEC, K. (*eds*.), 2011: *Fauna ČR. Ptáci 3/I a 3/II.* – Academia, Praha. ISBN 978-80-200-1834-2

Zákon č. 114/1992 Sb. Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny.

Předpis č. 395/1992 Sb. Vyhláška ministerstva životního prostředí České republiky, kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Směrnice EU 92/43/EHS O ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (směrnice "o stanovištích").

http://bigfiles.birdlife.cz/Atlas.pdf

http://isop.nature.cz

http://portal.nature.cz/

http://drusop.nature.cz/ost/archiv/plany_pece/ug_file.php?RECORD_ID=22569

http://mapy.nature.cz/

www.biolib.cz

www.biomonitoring.cz

www.cuzk.cz

www.mapy.cz

www.nature.cz